

[Birkholm]

vis ikke nedlægge veto« (folketingets forhandling, sp. 1796).

Hermed siger forsvarsministeren jo indirekte, at Danmark til gengæld godt kan nedlægge veto, når det drejer sig om de »ikke-nationale våbensystemer«, det vil sige NATO's »våbensystemer«. Men for god ordens skyld vil jeg gerne have det gentaget i positiv form.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Det er fast praksis, at beslutninger inden for NATO træffes i enstemmighed. Vi taler altså her om det såkaldte consensusprincip. Kravet om enstemmighed indebærer, at et enkelt land kan forhindre, at alliancens lande i fællesskab – i fællesskab – anskaffer og besidder f.eks. et nyt våbensystem. NATO som sådan ejer imidlertid ikke egentlige våbensystemer. For tiden er det såkaldte AWACS-system, altså NATOs luftbårne varslingsystem, vel det nærmeste, man kan komme et NATO-våbensystem, forstået på den måde, at systemet er anskaffet og drives af NATO-landene i fællesskab, og så er der endda enkelte af NATO-landene, som ikke deltager i dette projekt.

Hr. Birkholms spørgsmål giver mig imidlertid anledning til at rette denne desværre meget almindelige misforståelse, som kommer frem med mellemrum, for med nævnte undtagelse er alle våben inden for alliancen nationale våben. Alle atomvåben er således også nationale, hvad enten vi taler om amerikanske, om britiske eller om franske våben, og anskaffelse af nationale våben er selvfølgelig en rent national beslutning, som et andet land i alliancen ikke kan nedlægge veto imod.

Birkholm (VS):

Hvis man lægger de udtalelser, forsvarsministeren her fremsatte, nemlig at de forskellige våbensystemer, herunder atomvåbensystemer, i NATO er nationale – det er rigtigt, og langt de fleste er som bekendt amerikanske – sammen med udtalelserne i spørgetiden den 16. november 1983, hvor forsvarsministeren gjorde opmærksom på, at når det drejer sig om de nationale styrker, så er det noget, man kan tage op og drøfte på orienterende vis i NATO, men ikke nedlægge veto imod, så er konklusionen, at alle våbensystemer i NATO

kun kan tages op på orienteringsvis, idet beslutningerne i virkeligheden er de enkelte regerings selvstændige, og at Danmark ikke kan fremføre nogen som helst indsigelser imod indførelsen af sådanne våbensystemer. Er det korrekt forstået?

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Det er korrekt, at de nationale beslutninger kan der ikke nedlægges et veto imod.

Nu har hr. Birkholm været noget polemisk i sine betragtninger. Det kunne for mit vedkommende måske kalde på en betragtning i retning af, at her har vi altså en national bestemmelsesret, hvor der ikke er vetoret for de enkelte lande. Det synspunkt er ikke ganske rendyrket af hr. Birkholms parti, når man ser det i andre sammenhænge.

Birkholm (VS):

Jeg synes, det er en alvorlig sag, at et land som Danmark, eller andre lande i NATO for den sags skyld, ikke kan nedlægge veto imod indførelsen af våbensystemer, til trods for at f.eks. Danmark er medansvarlig for NATOs samlede militærstyrke – det er vi klart som medlem af Atlantpagten – og til trods for at Danmark bidrager økonomisk også til atomvåbenprogrammerne, og til trods for at spørgsmålet om nye våben som f.eks. Trident II-missilet, vi diskuterede for et øjeblik siden, kan være af betydning for vores alle sammens overlevelse, al den stund Danmark automatisk bliver inddraget i krigshandlinger, der omfatter NATO, og al den stund atomvåbendetonationer, skyer, strålinger osv. ikke vil standse ved den danske landegrænse, men også ramme Danmark.

Jeg vil gerne spørge, om regeringen så til gengæld vil arbejde for, at Danmark og andre medlemslande i fremtiden kan have medbestemmelse vedrørende NATOs atomslagstyrke og andre våbensystemer.

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Nu ved jeg ikke, om hr. Birkholm forestiller sig en dansk vetoret over for f.eks. vores naboland Norge, hvor man foretager materielanskaffelser.

Hr. Birkholms forundring vil jeg skænke ham, men jeg synes, dette tyder på et ret udbredt ukendskab til alliancens samarbejds-